

JEŽIŠOVA KRÍŽOVÁ CESTA NIČÍ KAŽDÝ VÍRUS

Stanislav Stolárík

Predslov

Text tejto krížovej cesty vznikol v dňoch, keď sme sa na Slovensku stiahli do ústrania kvôli šíreniu koronavírusu, ktorý je hrozbou - dá sa povedať - pre celý svet. My na Slovensku máme oproti iným krajinám, ktoré trpia nákazou koronavírusom, chorobou COVID-19, v týchto dňoch chvála Pánu Bohu ešte málo diagnostikovaných nakazených. Boli prijaté opatrenia pre naše dobro, snažíme sa ich dodržiavať. Prirodzene, chceme byť zdraví. Zdravie je Boží dar. Je vzácne, potrebujeme ho.

S prosbou, aby Pán zastavil šírenie tejto pandémie, modlili sme sa v našej diecéze od 16. marca Deviatnik k Rožňavskej Panne Márii a 25. marca 2020 na Slávnosť Zvestovania Pána som zasvätil seba aj celú diecézu Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie.

Počas dní modlitby deviatnika som uvažoval nad Pánovým utrpením, nad zastaveniami Jeho krížovej cesty, nad súčasnou dobou, nad utrpením jednotlivcov, národov, ľudstva, nad tým, čo ohrozuje telo, ale aj dušu, večnú spásu. Nad tým, ako sa chrániť pred vírusmi, nákazami, ktoré prinášajú smrť.

Mojím úprimným prianím je, aby tým, ktorí sa budú modliť túto krížovú cestu, pomohla stretnúť sa s Kristom, so sebou samými, aby pomohla uvedomiť si nebezpečenstvá, ktoré striehnu na naše zdravie, nielen na zdravie tela, ale aj duše, a aby sme po skúsenosti tejto pandémie zostali bdelí a chránili sa všetkých vírusov, ktoré ničia telo, ale zvlášť tých, ktoré ničia dušu.

Abyste o zdravie svojej duše dbali aspoň tak, ako teraz dbáme o zdravie tela a to nie so strachom, ale s radostnou istotou, že každý krok nášho života chce viesť Boh, že máme Vykupiteľa, že máme Mamu Máriu, sv. Jozefa, sv. Michala archanjela, sv. Jána Pavla II., sv. Jána Nepomuckého, patróna diecézy, sv. Neita a toľkých mocných orodovníkov... Môžeme mať istotu, že nebo nás neopustí, len my sa nikdy nechcime dobrovoľne vzdáť neba.

V Rožňave, 25. marca 2020, na Slávnosť Zvestovania Pána

✠ Mons. Stanislav Stolárik
rožňavský biskup

Úvod

Všetko sa začalo kdesi veľmi ďaleko, a ani televízne zábery nám nenahovárali, že sa to bude týkať aj nás. A predsa, koronavírus už nie je ďaleko, je tu a ohrozuje aj nás.

Pre nás kdesi ďaleko a dávno, pred 2000 rokmi, sa v Jeruzaleme udiala udalosť, ktorá v toku dejín vzbudzovala v určitých časoch veľkú pozornosť. V iných obdobiach, a to aj dnes – ktovie, či sme sa neposunuli do odmietavej pozície voči tejto udalosti, a preto hovoríme: „Krížová cesta Ježiša Krista nám nič nehovorí.“

Napriek tomu je krížová cesta Ježiša Krista zárodkom „duchovnej globalizácie“ celého ľudstva, lebo všetkým bez rozdielu pripomína i ponúka dar vykúpenia.

Krížová cesta nás neohrozuje ako vírus strachu, ale je liekom nádeje, ktorý je tu pre každého.

Preto sa s pokorou a dôverou obraciame na Pána slovami proroka Daniela, ktoré sú aktuálne aj v časoch pandémie: „...neodnímaj od nás svoje milosrdenstvo... Nateraz niet... ani celopal, ani obety, ani darov, ani kadidla, ani miesta pre prvotiny pred tebou, aby sme našli milosť. Ale so skrúšenou dušou a poníženým duchom nech dosiahneme prijatie! Teraz ťa však nasledujeme celým srdcom, bojíme sa ťa a hľadáme tvoju tvár... nalož s nami podľa svojej krotkosti a podľa množstva svojho milosrdenstva! A vyslobod' nás svojimi zázrakmi.“ (Dan 3, 35, 38-39, 41-43).

1. zastavenie - Ježišovo odsúdenie

*Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.
Lebo si svojím krížom vykúpil svet.*

Ježiš bol nespravodlivo odsúdený na samotu, utrpenie a smrť. Obávaný koronavírus odsudzuje človeka na to isté: izoláciu, bolesť a nie zriedka aj na smrť. V tejto chvíli nie je vhodné riešiť, či človek zasiahnutý touto pandemiou je takto poznačený spravodlivo, alebo bez viny. Sila obávaného vírusu pripomína „krehkosť“ života. Z úvah o krehkosti sa môže zrodiť rezignácia voči večným hodnotám, alebo ich prijatie. A tak v tejto chvíli stojí človek sám pred sebou a svojím „áno“ alebo „nie“ večným hodnotám vynáša rozhodnutie – rozsudok o sebe.

Zachyťme už pri prvom zastavení krížovej cesty závan večnosti, ktorý nám pripomína, že ten Kristus, ktorý je teraz úplne bezbranný pred Pilátom, hoci mu mohli prísť na pomoc celé pluky anjelov (porov. Mt 26,53; Jn 18,36), raz príde v sláve súdiť živých i mŕtvych, ako sa to modlíme vo Vyznaní našej viery: „Verím v Boha“.

Pandémia koronavírusu možno mnohých podnietila súdiť Boha, prečo to dopustil. Ak to „prečo“ berieme úprimne, hľadáme úprimne odpoveď možno aj pri tejto krížovej ceste, lebo naše správanie v tomto nešťastí - ako aj celý náš život - raz posúdi Ježiš, ktorý sedí po pravici Otca. A Otec mu odovzdal všetku moc i súd nad svetom, aj nad všetkým a každým, kto spôsobil alebo čo spôsobovalo utrpenie a smrť.

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

2. zastavenie - Ježiš berie na svoje plecia kríž

*Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.
Lebo si svojím krížom vykúpil svet.*

Každý z nás robí v živote rozhodnutia. Vynášame krátkodobé alebo celoživotné sudy o sebe. Ešte aj ten, kto sa skrýva za iného, sa prejavuje navonok, aký je vo svojom vnútri.

Rozhodnúť sa pre kríž slobodne, najmä keď je človek bez viny?! To je nepochopiteľné! Ježiš také rozhodnutie urobil, prijal kríž. Ježiš neprišiel na zem, aby realizoval svoje osobné plány. Prišiel plniť

Otcov vôľu, čo dokonca bolo jeho pokrmom (porov. Jn 4,34). Preto napokon zvolá: „Otče... nie moja, ale tvoja vôľa nech sa stane!“ (Lk 22,42).

My niekedy ani nemáme na výber. Krížu však neunikneme, to sa nedá. Ale jednu voľbu vždy môžeme urobiť slobodne: rozhodnúť sa pre kríž ničoty alebo kríž nádeje.

Spomeňme všetkých trápených vojnou, prírodnými katastrofami, chorobami, ktoré si nevybrali... veľakrát už v detstve... kto si ich pýtal? Ale museli vziať svoj kríž a kráčať životom. Je to trest, výzva, nezmysel, nádej?...

Ježišu, pomôž nám porozumieť aspoň trochu aj takej výzve kríža.

Na trest ukrižovania boli odsúdení len najväčší zločinci a otroci. Aj napriek tomu Ježiš kríž prijal. A na každom, kto ho v dejinách prijal ako kríž nádeje, splnilo sa prisľúbenie: „V tomto znamení zvíťazíš!“ Takto vyhráš nielen svoj pozemský boj, ale aj zápas o nebo.

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

3. zastavenie - Ježiš prvýkrát padá pod krížom

*Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.
Lebo si svojím krížom vykúpil svet.*

Nebolo už prvé vyrovnanie sa s krížom v živote prvým životným pádom? Prečo práve ja? Ja dieťa, ktoré mám život pred sebou. Ja končiaci štúdiá, ktorému sa otvára vízia nezamestnanosti, ale aj svet - prečo? Začínajúce, i o chvíľu sa rozpadávajúce manželstvá - prečo, Bože? Seniori bez liekov a náležitej opatery - prečo ten kríž, Bože, keď sme celý život dreli?

Koľkí sa ešte pýtajú: „Prečo, Bože?!“

A pýtajúci sa, no nenachádzajúci odpoveď, už aj padá pod ťarchou kríža, už pri prvom kontakte s ním.

Všetko začalo prvým pádom našich prarodičov Adama a Evy, odvtedy prišla na svet smrť (Rim 5,12). Často to tak býva. Prvý pád sa stáva ohniskom, odkiaľ sa to šíri ďalej. Aké je to zlé, ak rodičia podcenia a nechajú bez povšimnutia prvé pády svojich detí. Aj koronavírus má svoje ohnisko šírenia a vytvára ohniská na celom svete. Ako je veľmi dôležité dávať pozor na prvé pády. Ony môžu byť síce príležitosťou na poučenie, ale aj ohniskom šírenia nákazy, ak človek po páde rýchlo nevstane. Ale ľudstvo sa napokon pozviecha, vstane z tohto pádu, ktorý spôsobil vírus a s Božou pomocou, i s pomocou obetavých ľudí bude ďalej dotvárať túto zem.

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

4. zastavenie - Ježiš sa stretáva s Matkou

*Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.
Lebo si svojím krížom vykúpil svet.*

Dieťa sa vždy rado stretáva so svojou mamou najmä, keď je ubolené. Počas puberty sa vzťahy menia. Veľmi treba ďakovať za trpezlivosť každej mamy, ktorá i v takom náročnom, ale potrebnom období života svojho dieťaťa je mu vždy nablízku, ochotná pomôcť. Tak je to aj v ďalších etapách života dieťaťa.

Vari sa čudujeme, že Mama nechýba na Krížovej ceste svojho Syna? Vari sme prekvapení, že Ona - Mama - svoju pomoc ponúka každému z nás aj na našej krížovej ceste? Ale veríme ešte vôbec, že nám chce a môže pomôcť? Ešte o to stojíme? Ak áno, v závere tohto zastavenia krížovej cesty sa s dôverou pomodlíme modlitbu, ktorú sa zvlášť modliame za našu diecézu. Pri nej si rozširujeme srdce pre potreby celého nášho spoločenstva.

Kto by v tejto chvíli stretnutia stýraného Syna s prebolestnou Matkou povedal, že Mária je tá predpovedaná žena z knihy Genezis (Gn 3,15), ktorá pošliape hlavu hada, a je aj ženou zo Zjavenia sv. Jána apoštola (Zjv 12,1), ktorá má okolo hlavy korunu z 12 hviezd a pod nohami má mesiac? Aké je niekedy náročné vidieť v bežnej udalosti života Božie konanie! Ani krížová cesta Pána Ježiša nemusela byť pre Jeruzalemcánov nijako výnimočná. Rimania takto popravili veľa odsúdencov. Ale táto - Ježišova krížová cesta je predsa iná – prináša vykúpenie celému ľudstvu.

Toto najlepšia chápala Panna Mária, Matka Pána, preto sa k nej neustále utiekame v modlitbe za diecézu:

„Dobrotivý Otče, ako Preblahoslavená Panna Mária bedlila nad pozemským životom tvojho Syna, tak sme i my v našej diecéze pociťovali jej mocnú ochranu. Na jej príhovor i naďalej daj nám tešiť sa stálemu zdraviu tela a duše, ochraňuj nás v ťažkostiach tohto života a prived' nás do večnej radosti. O to ťa prosíme skrze Krista, nášho Pána. Amen.“

Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.

Aj nad dušami v očistci.

5. zastavenie - Šimon Cyrenejský pomáha Ježišovi niesť kríž

Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.

Lebo si svojím krížom vykúpil svet.

Pred chvíľou nám svoju pomoc na našej krížovej ceste ponúkla Matka Božieho Syna. Teraz rímski vojaci donútia pomáhať náhodne prítomného Šimona z Cyrény. Je to naozaj náhoda, alebo Boh vo svojom pláne už oveľa skôr rátať s týmto doteraz neznámym človekom ako s pomocníkom?

Pod'akovali sme už niekedy za mnohých pomocníkov, ktorí sa objavili v našom živote vtedy, keď sme ich tak veľmi potrebovali? Možno sme si ani nezapamätali ich mená, ale „odrazu“ tu boli, aby nám pomohli odborne alebo povzbudivým slovom.

Ďakujeme za každého neznámeho Šimona – pomocníka a stále s dôverou prosme Pána, aby nám aj naďalej posielal týchto dôležitých pomocníkov s otvoreným srdcom.

Ved' nevieme, čo nám prináša vírus strachu. Čo keď Pán očakáva, že každý z nás bude nezištným Šimonom – pomocníkom pre neznámeho človeka?

Ako veľmi treba dnes pod'akovať všetkým vysileným „Šimonom“ - našim lekármi a zdravotníkmi v rôznych pozíciách, ktorí svojou službou často prekračujú hranice vlastných možností, sami sa dostávajú do karantény, a niektorí odchádzajú spolu so svojimi pacientami aj do večnosti. Je potrebné ďakovať a modliť sa aj za všetkých obetavých ľudí iných profesií.

Ďakovať treba aj všetkým kňazom i zasväteným, ktorí boli a sú duchovne neustále spojení so svojimi veriacimi. Slúžia za nich sv. omše, modlia sa za nich, neustále im žehnajú a stále v tom pokračujú. Ďakovať treba i všetkým „Šimonom“, ktorí neopakovali donekonečna „čo sa nedá robiť“, ale hľadali každú možnosť, aby konali „čo sa dá robiť“.

Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.

Aj nad dušami v očistci.

6. zastavenie - Stretnutie s Veronikou

Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.

Lebo si svojím krížom vykúpil svet.

Všetci sa už dívame na Ježišovu otlčenú tvár na ručníku Veroniky. Ale tomuto daru predchádzala už spomenutá ochota pomôcť ponižovanému, neznámemu človekovi.

Všimli sme si, ako sa dokážu rôzni lídri zjednotiť pri obhajobe známych celebrit? Poznáme však aj mená obetavých misionárov a charitatívnych pracovníkov, veľmi jednoduchých ľudí, ktorí svojou službou lásky vtlačajú do duší ľudí Kristovu tvár?

Čo myslíte? Títo obetaví ľudia, ktorým „netečú“ miliónové honoráre, ani nie sú na titulných stránkach časopisov, či v najsledovanejších televíznych programoch: Čí obraz majú vtlačený v duši – oni, títo „malí“ obetaví a obetujúci sa? Čí obraz nosím vo svojej duši ja? Ak je tam obraz niekoho z rodinných príslušníkov, ešte to nemusí byť zlé. Záleží na tom, či tam ešte zostalo miesto pre Kristovu tvár a či má Kristov obraz v našich dušiach také veľké miesto, aké mu patrí.

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

7. zastavenie - Ježiš druhýkrát padá pod krížom

*Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.
Lebo si svojím krížom vykúpil svet.*

Keby sme argumentovali, že náš druhý životný pád nastáva v našom živote preto, lebo v ňom chýba Boh, alebo má len veľmi málo miesta, či potom aj Ježišovi, keď znova padol, chýbal v srdci Boh Otec?

Je to čisto ľudsky vykonštruovaná otázka, ktorou chce človek ospravedlniť svoje pády a poklesky, ale pritom chtiac-nechtiac priznáva, že o prítomnosť Boha vo svojom živote nestojí vôbec, alebo len málo.

Ježiš padá z totálneho vyčerpania. To môže byť dôvodom aj pre ľudské pády. Ale na krížovej ceste Božieho Syna, ktorý prijal kríž dobrovoľne, sme už spomenuli, že Otec mu poslal pomocníkov: Máriu, Šimona, Veroniku. Aj nám Otec posielala pomoc. O ktorú z týchto pomoci máme záujem? Ved' predsa aj po tomto páde treba vstať a ísť ďalej.

Príde napríklad nebezpečný vírus, ktorý spôsobuje ochorenie-COVID-19 a to môže vziať človekovi všetky sily a už nevstane. Môže prísť však aj iný vírus, vírus: lenivosti, nezájmu, odmietania Boha, ignorancie Božej pomoci, pohodlnosti, straty zmyslu... a potom je ťažko mobilizovať sily. Aký „vírus“ napadol mňa a zakorenil sa v mojom organizme? Ak sa nechám ním uspať a nepustím sa s ním do boja, nevstanem. Skončím svoju životnú cestu nádeje už po druhom páde. A to neznie veľmi dobre. Boh nás predsa nestvoril ako porazených, ale ako víťazov.

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

8. zastavenie - Ježiš stretáva plačúce ženy

*Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.
Lebo si svojím krížom vykúpil svet.*

Nikto nezráta, koľko slz už vyronili matky nad svojimi deťmi. Plakali, lebo ich pre nejaké nešťastie či chorobu stratili pre tento život; plakali, keď videli, ako ich strácali pre večný život. No ktovie, či sa pomaly v dnešnom svete nestráca plač matiek práve pre druhú príčinu – keď deti už prestali veriť, že po smrti môže prísť pre nich aj súd večného zavrhnutia.

Nad kým treba v tejto chvíli plakať viac? Nad tými, ktorí niečo zanedbali vo výchove, alebo nad tými, ktorí nevedia, čo robia?

Ktorý vírus je horší? Vírus ľahostajnosti, alebo koronavírus?

Prosme za všetky mamy, ale i otcov sveta, aj za všetkých vychovávateľov, aby mali dostatok slz, ktoré vyprosia správny pozemský život a večný život tým, ktorí sú im zverení.

Spomeňme si v tejto chvíli aj na prípady v našej krajine, keď Panna Mária ronila krvavé slzy. Svojím šľachetným rozhodnutím nasledovať príklad Ježiša Krista a všetkých svätcov i blahoslavených, utierame tieto bolestivé, krvavé Máriine slzy.

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

9. zastavenie – Ježiš tretíkrát padá pod krížom

*Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.
Lebo si svojím krížom vykúpil svet.*

Zdá sa, že vrcholí zápas o prijatie či neprijatie Krista. Častým dôvodom neprijatia je práve utrpenie, bolesť, nevysvetliteľná smrť, prírodné katastrofy... a potom aj mnohé pády, najmä zasvätených osôb, rodičov a vychovávateľov.

A tak sa spýtajme priamo: Ten, kto do svojho života neprijme Krista, má naozaj lepšiu odpoveď? Je lepšia odpoveď, že bez Krista, a možno ešte viac bez jeho kňazov, sa mu žije lepšie a nič mu nechýba? A ak vysvetľuje otázky o rôznych nešťastiach, tak často vyčítavo na adresu Boha, ktorého vlastne aj tak neprijíma. „Ako mohol toto Boh dopustiť?!“ Že neušetril ani vlastného Syna kvôli našej spáse, je stále „slabý“ argument. Môžeme považovať takýto postoj za dlhodobý pád, z ktorého sa nedá zdvihnúť, lebo tento človek už nezmení svoj názor? V dejinách Cirkvi je osvedčený spôsob aj na to, ako niečo také zmeniť: mobilizácia modlitieb, obiet a pôstu - za doteraz nezmenených. Tieto iniciatívy vyprosili veľmi veľa „beznádejných“ obrátení tých, ktorí niežeby nevládali vstať zo svojich pádov, ale už ani nechceli. Vyprosená Božia milosť to dokázala!

Alebo budeme „nečinne“ čakať a viac sa spoliehať na to, že niektorý ničivý vírus zmení pohľad na hodnoty života? Niekedy to ide aj tak, ale radšej vyprosujeme iným silu povstať z tých pádov, v ktorých stále žijú. Pri predchádzajúcom zastavení sme zdôraznili, že plač nestačí. Treba ho premieňať na konkrétne skutky niekedy aj vlastnej obety, modlitby, pôstu, ale aj napomenutia, usmernenia, povzbudenia a hlavne cez osobný príklad. A to všetko v pokore, lebo „...kto si myslí, že stojí, nech si dáva pozor, aby nepadol“ (1 Kor 10,12).

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

10. zastavenie – Ježiša vyzliekajú zo šiat

*Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.
Lebo si svojím krížom vykúpil svet.*

Tu nešlo o „umelecké“ vyzliekanie, ako zvykneme nazývať nevhodné odhaľovanie nahoty. Tu išlo o drastické strhávanie šiat prilepených vyliatou Ježišovou krvou na jeho telo. Pamätáme sa, keď nám dávali dole obväz z rany, na ktorej už bola chrasta?

Ježiš nemal na svojom tele len jednu ranu! Celé jeho telo bola „jedna“ veľká rana. Aká veľká musela byť aj jeho fyzická bolesť, zvlášť pri strhávaní rúcha z jeho zmučeného tela?!

Koľko bolestivých rán sa urobilo i v posledných desaťročiach na „tele“ ľudstva! Niektoré rany, ako napríklad rany vojnových konfliktov, sú od počiatku ľudstva. Bohužiaľ, stále sa objavujú na „tele“ ľudstva. Avšak rany spôsobované v ostatnom čase i v súčasnosti už akoby stratili pre niektorých bolestivosť. Pre mnohých sú už len ako virtuálne rany z videohier. Stratili sme citlivosť na bolestivé rany zabíjania nenarodených detí, sme hluchí na ich „nemé výkriky“. Na rad prišli starí a chorí, ktorých „treba presvedčiť“, že ich sofistikované zbavovanie sa je „humánne“. Mnohí tomu uverili a sami žiadajú o vlastnú smrť. Ľudská dôstojnosť je úplne „vyzlečená“ z rozmeru dôstojnosti a večnosti.

Ak sa k tomu pridáva zotieranie prirodzeného rozdielu medzi mužom a ženou, človek už akoby vzal celé rozhodovanie o sebe a o iných do vlastných rúk – sám sa pasoval do pozície boha. Sám Ježiš, Boží Syn, sa pre nás tak ponížil, že sa „nepridŕžal svojej rovnosti s Bohom...“ (Flp 2,6). Diabol na pokúšanie v raji: „...budete ako Boh...“ (Gn 3,5) nachytal prvých ľudí a veľmi sa mu to darí aj u ľudí dnešnej doby. Človek rozhoduje ako Boh.

Kiežby sme pri svojom vyzliekaní neukázali nahotu pýchy a biedy, ale „nahotu“ pokory a úprimnej dôvery pred Bohom!

Pomôže nám k tomu vyzlečeniu - vytriezveniu z pýchy až koronavírus?

Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.

Aj nad dušami v očistci.

11. zastavenie – Ježiša pribíjajú na kríž

Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.

Lebo si svojím krížom vykúpil svet.

Čo komu urobil? Veď kadiaľ „...chodil, dobre robil...“ (Sk 10,38). Ale keď mal odvahu vyznať o sebe, že je Cestou, Životom a dokonca Pravdou (porov. Jn 14,6), Pravdu sme radšej pribili na kríž, aby nám neprekážala v našich plánoch. To sme s Pravdou urobili my, ľudia.

Krížovej ceste predchádzalo prvé slávenie sv. omše, v ktorej sa nebo sprítomnilo v skromnom večeradle. Pri tomto zastavení je nebo v osobe Božieho Syna Ježiša Krista pribité už nielen na svätý Kríž, ale je pribité na kríž každého človeka. Ježiš sa tak pevne zjednotil s krížom každého z nás.

Človek však urobil nerozumný krok – vo svojich krížoch a skúškach neráta s Ježišovou prítomnosťou a pomocou. Chce svoje životné kríže riešiť bez Krista. A keď niet iného riešenia, tak „humánnym“ usmrtením. A tak „kultúra smrti“ naberá stále na väčších obrátkach. Bez Krista je však ťažko životné kríže, ktoré nedávajú nijaký zmysel, riešiť s nádejou na dobrý koniec.

Prijatie kríža s Kristom neznamena, že človek nebude trpieť. Kríž s ukrižovaným Ježišom je pre trpiaceho posilou, s možnosťou získať pre seba i iných, aj pre celý svet potrebné Božie požehnanie.

Nie je to odporúčanie spôsobovať utrpenie iným, ale povzbudenie vedieť zužitkovať i bolesti nespravodlivého a nezavineného utrpenia.

Bude sa to zdať opovážlivé: Ale ako zužitkujeme vo svojom živote hrozné šírenie smrtiaceho vírusu? Prehodnotíme viac svoje životné postoje a staneme sa pokornejší? Ohľadupľnejší? Začneme viac vnímať okolo seba ľudí ako bratov a sestry? Začneme brať život viery vážnejšie? Nech sa tak stane.

Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.

Aj nad dušami v očistci.

12. zastavenie – Ježiš na kríži zomiera

Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.

Lebo si svojím krížom vykúpil svet.

Ježiš prijal utrpenie a smrť dobrovoľne. Je ešte veľa ľudí, ktorí túto obeť ignorujú, nechápu a zľahčujú. Preto aj smrť človeka považujú za definitívny koniec. To by ale znamenalo, že aj Ježišovo utrpenie a smrť nemali nijaký zmysel.

Mohol mať potom nejaký zmysel život ľudí, ktorí zomreli predčasne, násilne, v gulagoch a koncentrákoch, najnovšie boli usmrtení odborne na vlastnú žiadosť alebo na žiadosť príbuzných, alebo sa ako počatí v lone matiek nenarodili na tento svet?

Zvlášť ak po sebe neznechali nejaký významný objav, vynález? Ak aj odovzdali dar života ďalej, zostala po ich odchode, strate v rodine bolesť a prázdne miesto. To platí aj o tých, ktorých usmrtil koronavírus či iné epidémie.

Nebojácne hovorenie o smrti, mnohých priviedlo k prehodnoteniu rebríčka životných hodnôt. Zaujať správny postoj nádeje k otázke a realite smrti znamená zodpovedne žiť svoj život. Platí to však aj opačne: „Aký život, taká smrť“ a ako veriaci ešte dopovieme: „Aká smrť, taká večnosť“.

Život môže byť vyvážený, ale môže byť aj naháňaním sa za všeličím. Evanjelista sa nebojí položiť otázku: „...čo si si nazhromaždil, čie bude?“ (porov. Lk 12,20). Preto si zhromažďujte to, čo „neničí ani mol, ani hrdza a ani zlodeji nekradnú“ (porov. Mt 6,20). Toto sú odporúčania na zodpovedne prežívaný život.

Pôstny čas vynikajúcim spôsobom pripomína človekovi, aby „okresával“ mnohé svoje túžby a očakávania. Aby sa v tichu zastavil pred tvárou Boha a zhodnotil svoje doterajšie návyky a životný štýl. Mnohí to využijú, pre iných je to už neznáma reč; dokonca s výčitkou voči Cirkvi, ktorá takýmto štýlom reči - „už sa nevie prihovoriť dnešnému človekovi“. Ale dá sa pôst, odriekanie, modlitba, almužna... nazvať lichotivejšie?

A tak prišiel koronavírus. Samozrejme, netešíme sa. Všetci si však uvedomujeme a na vlastnej koži prežívame, že všetko je odrazu inak. Všetko sa spomalilo, mnohé zastavilo. Ktovie, aký bude finančný dopad?! Športovci prišli o prémie z play-off. a kolíkí ďalší, ktorí majú rodiny, sa môžu ocitnúť v materiálnom nedostatku. Je to tak, ale ďakujme Pánovi, že nie je vojna! Že máme strechu nad hlavou, vodu, elektrinu, teplo; že nemusíme utekať do neznáma a neistoty; že rodiny môžu byť viac spolu. Vírus priniesol hrozbu smrti, a sú aj obeť. Ale je aj nádej žiť ďalej. Ešte tu nie je smrť, prišlo silné umŕtvenie, má sa zrodiť obnovený život.

Čo si konkrétne vezmem pre svoj život z tohto zastavenia krížovej cesty?

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

13. zastavenie – Ježiša skladajú z kríža do lona Panny Márie

*Klaníme sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.
Lebo si svojím krížom vykúpil svet.*

Najskôr to bola tajomná chvíľa počatia a potom nádherná chvíľa Ježišovho narodenia, hoci sprevádzaná realitou extrémne chudobných, ponižujúcich podmienok. Mária si však v plnosti vychutnala materinskú radosť, „lebo chlapček sa nám narodil, daný nám je syn...“ (Iz 9,5). Počas Ježišovho dospievania, okrem úteku z Betlehema do Egypta a troch dní úzkosti zo straty dvanásťročného Ježiša, Mária prežívala so svojím Synom radostné chvíle.

Počas Ježišovho verejného účinkovania je akoby zabudnutá, nedostáva sa jej pozornosti, keď Ježišovi prevolávajú Hosanna.

Stretávame ju v Káne, keď iní potrebujú pomoc a potom na Krížovej ceste, sprevádzajúc milovaného Syna až na Golgotu. Tam stála pod krížom, keď na ňom umieral Syn.

Pri 4. zastavení videla svojho stýraného Syna, teraz jeho bezvládne telo uložili do jej materinského lona. Čo prežívala, vie najlepšie pochopiť len matka, ktorá tiež prešla skúškou smrti svojho dieťaťa.

Mária aj v materinskej bolesti mala stále v sebe uchované všetko, čo sa týkalo Ježiša. Mala veľkú bolesť, ale aj veľkú dôveru, že keď sa doteraz naplnili všetky slová o jej Synovi, splnia sa aj tie o jeho zmŕtvychvstaní. To jej pomáhalo tmiť prirodzenú bolesť. A možno ešte uvažovala nad Ježišovými takmer poslednými slovami z kríža: „...hľa, tvoj syn!... Hľa, tvoja matka!“ (porov. Jn 19,26-27). V apoštolovi jej Ježiš zveril nás všetkých, stala sa Matkou nás všetkých!

Ako naplno treba otvoriť svoje srdce, aby sme pochopili, akú obrovskú posilu a ochranu sme všetci dostali v Márii na našej osobnej krížovej ceste. Preto aj v čase šírenia vírusu, ktorý roznášal smrť, sa

konali mnohé mariánske pobožnosti, i zasvätenie sa Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie. To všetko bolo prejavom dôvery v jej pomoc aj v tejto skúške. Preto na mnohých miestach stoja v minulosti postavené Mariánske morové stĺpy, ako živé pomníky vd'ačnosti Matke Božej za pomoc pri zastavení epidémie. Lebo aj tí, ktorí napokon podľahli chorobám, ale odchádzali z tohto sveta zmierení s Bohom, sa v materinskom objatí dostali do večnej slávy Otca pre zásluhy utrpenia a umučenia jej Syna – Ježiša Krista.

Prijať túto formu Máriinej pomoci sa dá iba vo viere. Preto sa nebojme prosiť s apoštolmi: „Pane, daj nám väčšiu vieru!“ (porov. Lk 17,5), lebo potom možno ľahšie a odvážnejšie zaspievame: „Ráč pri mne Matka stáť, dušu mi zastávať...“ (JKS 344). Ako sa s týmto upriamením na Pannu Máriu majú vysporiadať krajiny, ktoré tiež boli napadnuté koronavírusom, ale buď nemajú silnú kresťanskú tradíciu, alebo sú už značne sekulárne?

Práve to druhé konštatovanie sa v značnej miere vzťahuje na v minulosti kresťanskú Európu a vôbec západnú civilizáciu. Možno je to nová šanca, nová výzva, ako sa rozpamätať na svoje kresťanské korene a vrátiť sa k nim a ešte počas života prijať materinské objatie Matky Cirkvi.

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

14. zastavenie – Ježiša pochovávajú

*Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.
Lebo si svojím krížom vykúpil svet.*

Jediné bezpečné a stabilné miesto, ktoré Ježiš mal, bolo rodinné zázemie lásky v Nazarete. Počas svojho verejného účinkovania nemal kde zložiť hlavu. Nakoniec mu museli požičať aj hrob, ale tí, ktorí sa cítili ako víťazi, keď ho zniesli zo sveta, pre istotu nechali hrob zapečatiť a strážiť. Ešte aj jeho hrob im nedá pokoja.

V dejinách sa to zopakuje veľa krát: tých, za ktorými išli ľudia, lebo boli pravdiví, chceli ľudstvu naozaj dobre... tých bolo radšej pochovať na neznámom mieste, aby ešte aj ich hrob nebol posilou pre nasledovníkov.

Koľké obete vojen a iných nešťastí nemajú svoje hroby. Je to jedna z ďalších bolestí zvlášť pre matky, ktoré takto prišli nielen o svoje dieťa, ale ani nik nevie, kde, alebo či vôbec majú svoj hrob.

Ježišova krížová cesta síce končí v hrobe, ale len na tri dni, ako to sám predpovedal: „Zborte tento chrám a za tri dni ho postavím“ (Jn 2,19). Hrob teda nie je koniec.

A rodičia, ktorí sami prejdú bránou smrti a hrobu, už vo večnosti nehľadajú hroby svojich detí, ale hľadajú svoje deti. Ak na zemi bolo ich veľkou bolesťou, že nespoznali hrob svojho dieťaťa, raz môže byť ich večnou bolesťou, keď nestretnú svoje deti ako zachránené v nebi. Platí to o každom našom vzťahu s iným človekom – priat' si, aby sme sa všetci stretli v nebi. Nikdy nevyslovme podmienku, že „ak by niektorý konkrétny človek mal byť v nebi, tak potom tam nechcem byť“. Takto vyslovené slová svedčia o nepochopení Kristovej obety na kríži za nás všetkých a o veľkosti Božieho milosrdenstva, ktoré sa vylialo z jeho prebodnutého boku.

Aby sme sa chránili podobných neuvážených postojov, mohli sme počas pôstneho obdobia či iného časového obdobia, alebo aj počas tejto krížovej cesty - pochovať všetko, čo v nás netvorí Božiu mentalitu. Pochovať všetko, čo nám bráni zachytiť a prijať závan Božej milosti, ktorá nám chce nanovo prinavrátiť slobodu Božích detí. Len takto zmocnie naša odvaha i sila voči všetkým smrtiacim vírusom, ktoré by chceli zničiť nielen naše telo, ale aj dušu, a to naveky.

Do hrobu vložme všetko, čo treba navždy zničiť, svoje nevládne telá ukladajme do Máriinho lona, do Božej náruče, aby sa naplnili slová zádušnej prefácie: „život sa neodníma, iba mení“. Plní nádeje dodávajme: „Náš život sa zmení na plnú radosť vo večnej blaženosti“.

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

Záver

Zastavenia Ježišovej krížovej cesty osvetľovali rôzne úseky aj môjho – nášho života. Mohol som sa – mohli sme sa otvoriť a cítiť, ako nás jednotlivými zastaveniami môjho – nášho života sprevádza sám Ježiš, ako je neustále s nami.

Dokonca i v náročnej skúške šírenia pandémie koronavírusu. Ježišove bolesti ničili jeho telo a spôsobili smrť. Tomu sa skôr či neskôr v živote vyhnúť nedá. Ale o tri dni bolo všetko inak. Ak teraz hovoríme o závere krížovej cesty, celkom oprávnene hovoríme aj o začiatku nového života!

Nevieme, koľko času ešte strávime v temnote neistoty hrozby koronavírusu, ale vieme, že aj toto nebezpečenstvo pomíne. A to aj vďaka mnohým bolestivým ranám šľachetnosti celej zdravotníckej rodiny i iných zložiek, ktorí sa postavili zoči – voči šíriacemu sa zlu, podporovaní silou modlitieb a obiet nespočetného zástupu dôverne prosiacich.

Smrť nemá nikdy posledné slovo. Život v Kristovi vždy víťazí nad smrťou.

Víťazstvo Ježišovej krížovej cesty nespočíva v totálnej ochrane pred bolestivými ranami a pred fyzickou smrťou. Ježišovo víťazstvo spočíva v posile na osobnej krížovej ceste a vo večnom živote po smrti. Nebojme sa možno i častejšie hovoriť o večnom živote, a to nielen v ťažkých životných skúškach, ale aj vtedy, keď je dobre. Neľakajme sa, keď počujeme Ježišovo pozvanie pre nasledovníkov: „Kto chce ísť za mnou, nech vezme svoj kríž a nasleduje ma“ (porov. Mk 8,34). Lebo do tohto pozvania vstupujú aj iné slová: „Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie. A nik, kto žije a verí vo mňa, neumrie naveky. Veríš tomu?“ (Jn 11, 25-26) Ježiš cez utrpenie, kríž, smrť prešiel k zmŕtvychvstaniu, k osláveniu.

Áno, aj naše telo umrie, rozpadne sa, alebo zhorí, ale duša už prežíva svoju večnosť, lebo dušu nemožno zničiť. Nech je to večnosť vo večnej blaženosti.

Na úmysel Svätého Otca

Otče náš... Zdravas Mária... Sláva Otcu...

Pane Ježišu Kriste, vypočuj Svätého Otca M., svojho námestníka, aby dosiahol všetko, o čo prosí v tvojom mene od nebeského Otca. Lebo ty žiješ a kraluješ na veky vekov. Amen

Modlitba za diecézu a za otca biskupa

Trojediný Bože, tvoj ľud zverený do pastierskej starostlivosti nášho diecézneho biskupa Stanislava, pokorne ťa prosí, posilňuj ho, aby nás skrze evanjelium a Eucharistiu zhromažďoval v Duchu Svätom ako partikulárnu Cirkev za požehnannej spolupráce duchovenstva, aby sme všetci vytvárali jednu, svätú, katolícku a apoštolskú Kristovu Cirkev.

Bože, na orodovanie nášho patróna sv. Jána Nepomuckého ťa prosíme, udeľ nám milosť, aby sme skrze tvoje nesmierne milosrdenstvo dosiahli dary, o ktoré ťa vŕcne prosíme.

Dobrotivý Otče, ako Preblahoslavená Panna Mária bedlila nad pozemským životom tvojho Syna, tak sme i my v našej diecéze pociťovali jej mocnú ochranu. Na jej príhovor i naďalej daj nám tešiť sa stálemu zdraviu tela a duše, ochraňuj nás v ťažkostiach tohto života a prived' nás do večnej radosti. O to ťa prosíme skrze Krista, nášho Pána. Amen.